

ENERGETIKAI HÍREK 2024 / 17

2024. ÁPRILIS 26.

TARTALOM

A ROMÁNIAI NEPTUN DEEP PROJEKT HALAD A 2027-ES BEMUTAKOZÁS FELÉ	2
XENETA FELHÍVJA A FIGYELMET A VÖRÖS-TENGERI KONFLIKTUS ÉGHAJLATI HATÁSÁRA	3
SKÓCIA FELADJA A 2030-AS KIBOCSÁTÁSI CÉLJÁT.....	5
GÁZSZIVÁRGÁS MIATT LEÁLLÍTOTTÁK AZ EQUINOR HAMMERFEST LNG-JÉT.....	6
MÁRCIUSBAN REKORDOT DÖNTÖTT TÖRÖKORSZÁG OROSZ URÁLI NYERSOLAJIMPORTJA	7
AZ OLAJ 83 DOLLÁR FÖLÉ EMELKEDIK A KOCKÁZATOKKAL TERHELT HANGULATNAK KÖSZÖNHETŐEN	7
A HOLLAND SZENÁTUS ELFOGADTA A GRONINGEN VÉGLEGES BEZÁRÁSÁRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNYT.....	8
AUSZTRIA TÖRVÉNYJAVASLATOT KÉSZÍT AZ OROSZ GÁZIMPORT 2027-28-AS MEGSZÜNTETÉSÉRŐL.....	8
A MAGAS GÁZÁRAK VERSENYKÉPTELENNÉ TESZIK AZ UNIÓS IPART: SEFCOVIC	9
JPMORGAN, S&P, RYSTAD MEGOSZTJA NÉZETEIT AZ OLAJRÓL ÉS A KÖZEL-KELETI HELYZETRŐL	9
A SZLOVÉN PETROL 130 MILLIÓ EURÓT FEKTET BE 2024-BEN, AZ ENERGIAÁTALAKÍTÁSI PROJEKTEKRE ÖSSZPONTOSÍTVA	11
IRÁN ELISMERTE AZ ISZRAELI DRÓNTÁMADÁST ÉS AZT MONDJA, HOGY KUDARCOT VALLOTT	12

Energetikai hírek

A romániai Neptun Deep projekt halad a 2027-es bemutatkozás felé

Románia és kelet-európai partnerei energiabiztonsága a Neptun mélytengeri kitermelés lendületének növekedésével jelentősen javulni fog. A fekete-tengeri projekt üzembe helyezését követően az Európai Unió legnagyobb gáztermelőjévé válhat.

A Neptun Deep üzemeltetője, az OMV Petrom ebben a hónapban szerződést kötött a londoni székhelyű ABL tengeri tanácsadó céggel - az oslói tőzsdén jegyzett ABL Group ASA egyik ágával - a projekt építési munkálataira kiterjedő tengeri garanciális felmérési (MWS) szolgáltatásokra. A szerződés értelmében az ABL feladata a Domino és a South Pelican gázmezőkön telepített kritikus infrastruktúra szállításával és telepítésével kapcsolatos valamennyi művelet felülvizsgálata, felmérése és jóváhagyása. Az ABL munkaköre a sekélyvízi platform T&I-jét, a két mezőn található tenger alatti létesítményeket és egy 160 km hosszú tenger alatti csővezetékot foglalja magában, amely a platformról a szárazföldi létesítményekbe szállítja a gázt.

Az OMV Petrom és partnere, a Romgaz - mindketten 50%-os részesedéssel rendelkeznek a projektben - 2023 júniusában végleges beruházási döntést hozott a 4 milliárd eurós beruházás folytatásáról, és azóta lépéseket tettek a szerződések odaítélésére, hogy a Neptun Deep 2027 folyamán üzembe álljon.

Románia legnagyobb fekete-tengeri tengeri projektjeként a Neptun Deep jelentős hatást ígér a romániai energiaágazatra és általában a gazdaságra. Az új energiaforrás rendelkezésre állása Románia számára várhatóan befektetéseket vonz és állami bevételeket eredményez, amelyek idővel ösztönözni fogják az általános gazdaságot. Csúcstermelés esetén a projekt várhatóan mintegy 8 milliárd köbmétert termel majd évente egy 10 éves időszak alatt.

A Neptun Deep a fejlesztési fázisban várhatóan 100 milliárd köbméter földgázt termel majd ki, és ezzel Románia az EU legnagyobb gáztermelőjévé válik.

Ezt a gázt nem csak Romániában fogják szétosztani, hanem valószínűleg a szomszédos kelet-európai országokba is szállítani fogják az EU által támogatott összekötő vezetéseken keresztül, hogy biztosítsák a regionális ellátást és függetlenséget. A rendszerösszekötők, a Neptun Deep és a több mediterrán terminálon keresztül történő LNG-behozatal révén az EU biztosítani kívánja, hogy Kelet-Európa egészének elegendő gázellátása legyen, miközben a szervezet 2050-re a nettó nullára való áttérés felé halad.

Hosszú, lassú út a fejlődésig

A Neptun Deep 7500 négyzetkilométeres területet foglal magában Románia Fekete-tengeri tengeri szektorában, és a 100 és 1700 méter közötti vízmélységben található Domino és South Pelican gázmezőket foglalja magában. A térségben a feltárást először az ExxonMobil kezdte meg az OMV Petrom partnerével. Ők ketten 2008-ban írtak alá kutatási és kitermelési megállapodást (EPA) a kormánnyal, miután 3D-s szeizmikus felméréseket és kutatófúrásokat végeztek.

További szeizmikus mérések és fúrások következtek, és 2012-ben az ExxonMobil bejelentette, hogy a Domino-1 felfedező kút jelentős gázleletet talált. A 2014-15-ös fúrási kampány során hét kutat fúrtak, amelyek a Pelican South mező felfedezését eredményezték.

Az OMV Petrom és új partnere, a Romgaz csak 2022 decemberében nyújtotta be a két mezőre vonatkozó kereskedelmi felfedezési nyilatkozatot az Országos Ásványi Erőforrás Ügynökséghez. Egy évvel ezelőtt, a múlt hónapban a partnerek szállítási szerződést írtak alá a Transgaz nemzeti gázszállító szolgáltatóval a Neptun Deep gázra vonatkozóan.

A FID-et követően a partnerek 2023 decemberében igénybe vették a TransOcean Barrents fúrótorony szolgáltatásait. A szerződés becsült értéke 325 millió euró, és legalább 18 hónapos

időtartamra szól. A mozgósítás 2024 végén kezdődik, és a tervezett 10 kút közül az első fúrása 2025 elején kezdődik. A tervek szerint 2027-ben lesz először gáz.

A Halliburton Romániával és a Newpark Drilling Fluids Eastern Europe vállalattal egyidejűleg 140 millió euró értékű, integrált fúrási szolgáltatásokra vonatkozó szerződést írtak alá. A munkaterületük a cementálásra, az irányított fúrásra és a kút befejezésére terjed ki.

A Saipem SpA és a Saipem Románia 1,6 milliárd eurós szerződést kapott a projekt tengeri létesítményeinek irányítására, tervezésére, beszerzésére, gyártására, összeszerelésére, tengeri szállítására, telepítésére, tesztelésére és üzembe helyezésére. A szerződés magában foglalja a gázmérőállomás, valamint a gázkitermelő csővezeték partközeli és szárazföldi szakaszainak tesztelését és üzembe helyezését is.

Az OMV Petrom projektet tervez az időkre

A 10 kút mellett a tengeri infrastruktúra három tenger alatti kitermelőrendszert (egy a Pelican Southnál és kettőt a Domino-nál), egy személyzet nélküli és technológiailag innovatív tengeri üzemeltetési platformot, egy 160 km hosszú fő gázvezeték Tuzlába és egy gázmérő állomást foglal magában.

A platform saját energiát fog termelni, és magas biztonsági és környezetvédelmi előírásoknak megfelelően fog működni. A teljes infrastruktúrális rendszert egy digitális iker segítségével távolról irányítják majd. Ez lehetővé teszi a folyamatok optimalizálását, és az energiafogyasztás hatékonyságának és a kibocsátások csökkentésének köszönhetően hozzájárul az általános teljesítményhez.

A Neptun Deep üzembe helyezését követően csökkenteni fogja Románia energiainporttól való függőségét. Történelmileg az ország energiaellátása a széntől és az atomenergiától függött, de a nagy gázkészlet bevezetése Románia energiamixébe az energiarendszert a gáztüzelésű energiatermelésre fogja áthelyezni, ami a szénnél tisztább energiaforrást biztosít Romániának. Az érvelők szerint a gázalapú villamosenergia-termelésre való áttérés segíteni fogja az országot a kibocsátás csökkentésében, ami továbbra is komoly aggodalomra ad okot az EU számára.

Newsbase, 2024.04.26.

Xeneta felhívja a figyelmet a vörös-tengeri konfliktus éghajlati hatására

A Vörös-tengeri konfliktus a Xeneta által közzétett adatok szerint hatalmas szén-dioxid-kibocsátás-növekedést eredményezett az óceáni teherszállító konténerszállításban - áll a vállalat a Rigzone-nak a héten küldött közleményében.

"A Xeneta és a Marine Benchmark szén-dioxid-kibocsátási indexe (CEI), amely a világ 13 legnagyobb kereskedelmi forgalmában szállított rakomány tonnánkénti szén-dioxid-kibocsátását méri, 2024 első negyedében 107,4 pontot ért el, ami a legmagasabb érték az index 2018 első negyedében történt bevezetése óta" - jegyezte meg a Xeneta a közleményben.

"A Távol-Keletről a Földközi-tengerre tengeri úton szállított konténerek esetében a CEI azt mutatja, hogy a szén-dioxid-kibocsátás 2024 első negyedében 63 százalékkal nőtt 2023 negyedik negyedéhez képest. A Távol-Keletről Észak-Európába tartó konténerek esetében a szén-dioxid-kibocsátás 23 százalékkal nőtt" - tette hozzá.

Ez a Vörös-tenger térségében kialakult konfliktus közvetlen következménye - áll a Xeneta közleményében. A vállalat megjegyezte, hogy ez decemberben eskalálódott, és a legtöbb tengeri teherszállító konténerszállító szolgáltatás elkerülte a Szezi-csatornát a húszi milíciák támadásának veszélye miatt.

"Mindannyian tisztában vagyunk a háború emberi és gazdasági költségeivel, de ez az adat azt mutatja, hogy az éghajlatnak is megvan az ára" - mondta Emily Stausbøll, a Xeneta piaci elemzője a közleményben.

"A Távol-Keletről a Földközi-tengerre szállított konténerek átlagosan 9400 tengeri mérföldet tettek meg a negyedik negyedében a vörös-tengeri eskaláció előtt. Most további 5800 tengeri

mérföldet tesznek meg az afrikai Jóreménység-fok körüli terelések miatt, aminek elkerülhetetlen következménye, hogy több üzemanyagot égetnek el" - tette hozzá az elemző.

"A hajók nagyobb sebességgel is hajóznak, hogy a hosszabb távolságok miatt időt nyerjenek, ami ismét több szén-dioxid elégetését eredményezi" - folytatta az elemző.

A Xeneta a közlemény szerint a szén-dioxid-kibocsátási teljesítmény romlása egy olyan időszakban következik be, amikor a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) azon dolgozik, hogy a globális tengeri áruszállításban 2050-re vagy annak környékén a nettó nulla legyen.

A vállalat azt is kiemelte, hogy idén vezették be az EU-ETS szabályozást, amely a Xeneta szerint az európai kikötőkbe tartó és onnan induló hajóutak során kibocsátott szén-dioxid-kibocsátás alapján támogatás fizetésére kötelezi az óceáni áruszállítási szolgáltatókat.

"Az IMO kezdeti célkitűzései inkább [a] szén-dioxid-intenzitáson, mint a tényleges kibocsátáson alapulnak, így a hosszabb hajózási távolságok nem feltétlenül lesznek negatív hatással ezekre a mérésekre" - mondta Stausbøll.

"Az IMO szén-dioxid-teljesítményének nyilvántartási módjában rejlő sajátosság azonban nem rejtheti el azt a tényt, hogy a konfliktus potenciálisan káros hatással lehet a globális ellátási láncok fenntarthatóságára" - tette hozzá az elemző.

"A hosszabb hajózási távolságok miatt a tengeri áruszállítás költségei is növekedni fognak. Amellett, hogy több üzemanyagra van szükség az Afrika körüli hajózáshoz, a magasabb CO₂-kibocsátás magasabb EU ETS-számlát fog eredményezni az óceáni áru fuvarozók számára" - folytatta az elemző.

"A geopolitikai konfliktusok és az olyan súlyos nemzetközi események, mint a Covid-19 világjárvány az utóbbi években egyre gyakoribbnak tűnő eseményekké válnak, ezért sok mindent meg kell fontolni azzal kapcsolatban, hogy a tengeri áruszállítás hogyan reagál az ellátási láncok védelme érdekében, miközben a szén-dioxid-kibocsátási célokat is teljesíti" - figyelmeztetett Stausbøll.

A Dryad Global április 22-én kiadott legfrissebb Tengerbiztonsági Fenyegézési Tanácsadójában (MSTA) azt írta, hogy a kereskedelmi hajózás elleni húszi támadások azonnal csökkentek, amint az M/V Behshad elhagyta az Ádeni-öblöt. A vállalat az MSTA-ban kiemelte, hogy a hajó az Iszlám Forradalmi Gárda (IRGC) által üzemeltetett iráni felügyeleti és parancsnoki hajó, amely több hónapja az Ádeni-öbölben állomásozott.

"Ez a helyváltoztatás azt követően következett be, hogy az amerikai hadsereg 2024. február végén kibertámadást intézett a hajó ellen, amelynek következtében a hajó rövid időre eltűnt a hajókövetésből, majd újra felbukkant, majd a Damaszkusz elleni izraeli csapást követően ismét eltűnt, ami az IRGC több tisztviselőjének halálát okozta" - írta a Dryad az MSTA-ban.

"Az amerikai hírszerzés úgy véli, hogy a jemeni húszi terrorista csoportnak nyújtott célzott információkat a kereskedelmi hajókról és a koalíciós haditengerészet hajóiról. Közvetlenül az amerikai légicsapások előtt, 2024 februárjában a Behshad délre hajózott az Ádeni-öbölbe, és a kelet-afrikai Dzsibutiban lévő kínai katonai bázis közelében horgonyzott le" - tette hozzá.

"Míg a húszi akciói kezdetben két területre korlátozódtak Hodeida és a központi Bab el Mandeb előtt, a Behshad áthelyezése után műveleteik az Ádeni-öbölre is kiterjedtek" - folytatta a jelentés.

"Az AIS-nyomvonal azt mutatta, hogy szabálytalan pályán navigált, ami járőröző dobozoknak tűnt, és a gyanú szerint átrakodási műveleteket hajtott végre felszerelések (fegyverek, lőszer, személyzet, hajók) átadására, valamint járőrözési és hírszerzési műveletekre" - állt a továbbiakban.

Bár a húsziak továbbra is aktívak a térségben, és rendszeresen célba veszik a Vörös-tenger déli részén lévő hajókat, az elsődleges fenyegetés jelenleg a katonai hajókra korlátozódik - állapította meg a Dryad a legfrissebb MSTA-jában.

"A kereskedelmi hajók elleni támadások csökkenése az Ádeni-öbölben közvetlenül a C2-képesség hiányának és a csökkent forgalomnak tulajdonítható" - tette hozzá a Dryad.

"A hűszik nem ellenőrzik a partvonalat az Ádeni-öbölben, ami sokkal nehezebbé teszi számukra, hogy megtalálják és ellenőrizzék a célba venni kívánt hajókat" - folytatta a jelentés. Az Egyesült Államok Központi Parancsnoksága (Centcom) április 24-én az X-oldalán közzétett nyilatkozatában közzétette, hogy április 24-én, szanaai idő szerint 11 óra 51 perckor "egy koalíciós hajó sikeresen megtámadott egy hajó elleni ballisztikus rakétát (ASBM), amelyet az Irán által támogatott hűszi terroristák által ellenőrzött jemeni területekről indítottak az Ádeni-öböl felett".

"Az ASBM valószínűleg az MV Yorktownt vette célba, egy amerikai lobogó alatt közlekedő, amerikai tulajdonú és üzemeltetésű hajót, amelynek 18 amerikai és négy görög legénységi tagja van. Az amerikai, koalíciós vagy kereskedelmi hajókról nem jelentettek sérüléseket vagy károkat" - tette hozzá a közlemény.

"Külön, 12.07 és 13.26 között az Egyesült Államok Központi Parancsnoksága sikeresen megtámadott és megsemmisített négy pilóta nélküli légi járművet (UAV) a hűszi által ellenőrzött jemeni területek felett" - folytatta a Centcom.

"Megállapítást nyert, hogy az ASBM és az UAV-k közvetlen fenyegetést jelentettek a térségben lévő amerikai, koalíciós és kereskedelmi hajókra. Ezeket az intézkedéseket a hajózás szabadságának védelme és a nemzetközi vizek biztonságosabbá és védettebbé tétele érdekében hozták meg az amerikai, koalíciós és kereskedelmi hajók számára" - áll a továbbiakban.

A Centcom április 17-én az X-oldalán közzétett nyilatkozatában közzétette, hogy április 16-án, szanaai idő szerint 10 óra 50 perc és 11 óra 30 perc között erői "sikeresen megtámadtak két pilóta nélküli légi járművet az Irán által támogatott hűszi terroristák által ellenőrzött jemeni területeken".

"Az amerikai, koalíciós vagy kereskedelmi hajókról nem jelentettek sérüléseket vagy károkat. Megállapítást nyert, hogy az UAV-k közvetlen fenyegetést jelentettek a térségben lévő amerikai, koalíciós és kereskedelmi hajókra" - tette hozzá a közlemény.

A Centcom április 15-én az X-oldalán közzétett nyilatkozatában megjegyezte, hogy április 13-án, szanaai idő szerint körülbelül 19.00 órakor "az Irán által támogatott hűszi terroristák egy hajó elleni ballisztikus rakétát (ASBM) indítottak az Ádeni-öböl felé egy hűszi által ellenőrzött jemeni területről".

"Az amerikai, koalíciós vagy kereskedelmi hajókról nem jelentettek sérüléseket vagy károkat" - tette hozzá a közlemény.

"Ezután április 14-én, szanaai idő szerint hajnali 4 óra és 21 óra 15 perc között a Centcom erői önvédelemből sikeresen megsemmisítettek négy pilóta nélküli légi járművet (UAV) Jemen hűszi által ellenőrzött területein" - folytatódott a közlemény.

"Megállapítást nyert, hogy az UAV-k közvetlen fenyegetést jelentettek a térségben lévő amerikai, koalíciós és kereskedelmi hajókra" - áll a továbbiakban.

Rigzone, 2024.04.25.

Skócia feladja a 2030-as kibocsátási célját

A skót kormány lemond az üvegházhatású gázok (ÜHG-k) kibocsátásának 2030-ig az 1990-es szinthez képest 75%-kal történő csökkentésére irányuló kulcsfontosságú éghajlatvédelmi célkitűzésről - erősítették meg a múlt héten Edinburgh-ban a miniszterek, miután az Egyesült Királyság Éghajlatváltozási Bizottsága (CCC) márciusban megállapította, hogy a cél elérhetetlen.

A kormány közölte, hogy fenntartja "rendíthetetlen elkötelezettségét" a nettó nulla kibocsátás 2045-ig történő elérése mellett, de a 2030-ra kitűzött időközi célt elvetette, miután a CCC a múlt hónapban azt mondta, hogy Skócia valószínűleg nem fogja elérni azt, mivel a tervezés és a politika terén "folyamatos késedelmek" miatt a szükséges intézkedések "meghaladják a hitelességet".

Ez a lépés jelentős visszalépést jelent a kormány számára, amely az elsők között volt világszerte, amely éghajlatvédelmi vészhelyzetet hirdetett.

Mairi McAllan, a skót kabinet nettó zéróért felelős államtitkára azt mondta, hogy kormánya "elfogadja a CCC legutóbbi újbóli megállapításait", miszerint a "2030-as cél elérhetetlen".

"Most cselekednünk kell, hogy 2045-ig olyan ütemben és léptékben haladjunk, amely megvalósítható, tisztességes és igazságos" - mondta, megjegyezve, hogy a kormány "gyorsító jogszabályokat" fog előterjeszteni a 2030-as cél megdöntése érdekében, és ezt "kisebb jogszabály-módosításnak" nevezte.

McAllan rámutatott az Egyesült Királyság szintjén tapasztalható visszalépésekre is az éghajlatpolitikai intézkedések terén, az Egyesült Királyság kormányának "súlyos költségvetési megszorításait" és a "decentralizáció korlátait" okolva.

A skót parlament rendelkezik bizonyos decentralizált hatáskörökkel, de az energiaügyekről, köztük az engedélyezésről, a szabályozásról és a politikáról az Egyesült Királyság parlamentje dönt. Skócia "egy kézzel a hátunk mögött összekötött kézzel" próbál társadalmi és gazdasági átalakulni - mondta a miniszter.

Humza Yousaf skót miniszterelnök azt is hangsúlyozta, hogy nem tervezik a 2045-re kitűzött nettó nulla kibocsátási cél "visszavágását". Skócia 2019-21-ben nagyobb előrelépést tett e cél felé, mint az Egyesült Királyság bármely más tagállama - mondta.

A kibocsátáscsökkentés terén elért eredményekről szóló éves jelentéstétel megmarad, de egy olyan célmegközelítés alkalmazásával, amely az "ötévenkénti szén-dioxid-kibocsátási költségvetéseken" alapul, amelyek az üvegházhatású gázok kibocsátásának öt éves időszakra vonatkozó felső határát jelentik - mondta McAllan. Ez hasonló megközelítés, mint amit az Egyesült Királyság többi részén alkalmaznak. Jelenleg Skóciának éves kibocsátáscsökkentési célkitűzései vannak, de az elmúlt 12 év során nyolcadszorra, 2021-ben nem érte el a célját.

A 2030-as cél elhagyása "mélységesen kiábrándító" - mondta Piers Forster, a CCS ideiglenes elnöke.

"Megnyugtató bennünket, hogy a nettó nullás cél továbbra is érvényben marad, de az átmeneti célok és az ezek teljesítésére vonatkozó tervek teszik hitelessé a nettó nullás kötelezettségvállalást" - mondta.

McAllan egy sor olyan intézkedést is ismertetett, amelyeket a kormány tervez elfogadni, köztük a mezőgazdaságban a metánkibocsátás csökkentését, egy Skócia egészére kiterjedő integrált közlekedési jegyértékesítési programot és az elektromos autók töltőpontjainak megnégyszerezését. Nem adott azonban tájékoztatást a Skócia elakadt klímastratégiájáról, amelynek 2023 végén kellett volna megjelennie.

Newsbase, 2024.04.25.

Gápszivárgás miatt leállították az Equinor Hammerfest LNG-jét

A norvég Equinor energiaipari nagyvállalat leállította és kiürítette Hammerfest LNG-üzemét egy április 23-i karbantartás során bekövetkezett gápszivárgás miatt.

Április 24-én a vállalat bejelentette, hogy a szivárgás megjavult, de a Melkoeya északi szigetén található létesítmény április 26-án délig nem indul újra.

A szivárgás idején a termelés már leállt a folyamatban lévő karbantartási munkálatok miatt. A szivárgás okaként egy gázturbina meghibásodását azonosították.

Mind a vállalat, mind a helyi rendőrség közölte, hogy a telephelyen dolgozó 54 ember közül nem jelentettek sérülést, és a környéken élő lakosságra sem jelentettek veszélyt.

Évi 6,5 milliárd köbméter gáz termelési kapacitásával a Hammerfest LNG Nyugat-Európa legnagyobb LNG-exportáló létesítménye, amely körülbelül 6,5 millió európai háztartás ellátásához elegendő energiát képes előállítani.

A létesítmény Norvégia teljes gázexportjának mintegy 5%-át állítja elő. Norvégiára, amely Európa legnagyobb földgázszállítója, európai partnerei nagymértékben támaszkodnak az LNG-

importban, miután 2022 februárjában, az ukrajnai inváziót követően az orosz gázvezetékektől eltávolodtak.

A Hammerfest LNG-létesítmény a Snoehvit tengeri gázmezőről származó vezetéken keresztül szerzi be a gázt.

A létesítményt 2023 májusában gázszivárgás is sújtotta, amikor a létesítmény egyik hűtőkörének szelepével kapcsolatban szivárgás keletkezett, és a hónap elején a létesítmény szintén mintegy 20 napig nem működött egy hőcserélővel kapcsolatos probléma miatt.

2020 szeptemberében az erőművet két évre le kellett állítani, miután turbinatűz ütött ki, ami jelentős javítási és javítási munkálatokat tett szükségessé.

Newsbase, 2024.04.25.

Márciusban rekordot döntött Törökország orosz uráli nyersolajimportja

A jelentések szerint Törökország az orosz zászlóshajó, az Urals nyersolaj importja márciusban havi rekordot döntött, meghaladta a 12 millió hordót.

A Reuters által április 24-én idézett LSEG adatok szerint Ankara továbbra is a világ második legnagyobb importőre India után. Törökország a nyugati félteke első számú orosz energiainportőrévé vált, miután az európai országok leállították az orosz olaj és gáz behozatalának nagy részét válaszul Oroszország 26 hónappal ezelőtti ukrajnai inváziójára.

A Törökországba irányuló uráli exportot segíti az orosz Lukoil és az azerbajdzsáni Socar közötti megállapodás, amely az Izmir közelében található, napi 200 000 hordó kapacitású török STAR finomító tulajdonosa. Az üzlet révén a Lukoil egy újabb vevőt kapott az orosz kikötőkhöz közel. Az LSEG szerint márciusban a Törökországba irányuló tengeri uráli olajszállítások a februári 9 millió hordóról rekordot jelentő 12,5 millió hordóra emelkedtek. A STAR finomítóba márciusban 6 millió hordó érkezett, míg februárban mintegy 3 millió.

Márciusban India maradt az uráli tengeri szállítmányok legnagyobb vásárlója. Kína volt a harmadik legnagyobb vevője a minőségnek.

Newsbase, 2024.04.25.

Az olaj 83 dollár fölé emelkedik a kockázatokkal terhelt hangulatnak köszönhetően

Az olaj árfolyama emelkedett, mivel a lazább monetáris politika kilátása ellensúlyozta a geopolitikai kockázatok csökkenő prémiumát.

A West Texas Intermediate ára emelkedett, és hordónként 83 dollár közelében állapodott meg, miután több mint 2 dolláros sávban ingadozott. A részvények emelkedtek egy olyan jelentést követően, amely szerint az amerikai üzleti tevékenység növekedése az idei év leglassabb ütemét mutatta. A gyengülő gazdasági adatokat a piacok számára bikaként értelmezik, mivel a kereskedők a Federal Reserve következő, alacsonyabb kamatlábakra vonatkozó lépéseire vonatkozó nyomokat elemzik.

Eközben számos nyersolajpiaci mutató jelezte, hogy a kereskedők nem veszik figyelembe a közel-keleti helyzet további eszkalációjának kockázatát. A WTI második havi opciós fordulése visszatért a szokásos eladási forduláshez, mivel a kereskedők most az áresés ellen próbálnak védekezni. Az amerikai nyersolaj kedden február óta először áttörte 50 napos mozgóátlagát, ami további eladásokhoz vezethet.

A volatilitás után az árak továbbra is elmaradnak az éves csúcsoktól az amerikai nyári utazási szezon előtt, amely jellemzően az üzemanyag iránti kereslet megugrását hozza magával. Emiatt sok elemző további árnövekedést vár az év későbbi szakaszában, még a közelmúltbeli visszaesés után is. A kereskedők figyelmét az OPEC+ szövetség következő, a kitermelésről szóló ülésére is összpontosítják, mivel a csoport közelmúltbeli kínálatcsökkentései feszesebb piacot eredményeznek.

A határidős jegyzések egymás után több heti veszteséget szenvedtek el, de a közel-keleti geopolitikai kockázatok közepette idén továbbra is magasabbak maradnak. Az amerikai

képviselőház az iráni olajszektor további korlátozására lépett, bár az elemzők visszafogott hatást várnak az exportra.

Árak:

- A júniusi szállítású WTI 1,8%-kal emelkedett, és hordónként 83,36 dolláron állapodott meg New Yorkban.
- A júniusi elszámolású Brent 1,6%-kal 88,42 dollárra emelkedett hordónként.

Rigzone, 2024.04.23.

A holland szenátus elfogadta a Groningen végleges bezárásáról szóló törvényt

A holland szenátus április 17-én jóváhagyta az óriási groningeni gázmező végleges bezárásáról szóló törvényt, összhangban a kormány azon ígéretével, hogy a szeizmikus kockázatok miatt a kitermelés soha nem folytatódhat.

A groningeni gázkitermelést októberben állították le, miután több éven keresztül leállították a kitermelést. Ez Európa legnagyobb gázmezője Oroszországon kívül, és fénykorában, az 1970-es években évente közel 80 milliárd köbméter gázt termelt. Az évtizedek alatt folytatott termelés azonban több ezer épületben okozott károkat.

A 2023 októberéig tartó évben a kitermelést mindössze évi 2,8 milliárd köbméterben maximálták. Bár a normál működés tavaly ősszel befejeződött, a mezőt az elmúlt hónapok hideg időjárása alatt korlátozott mennyiségben rendelkezésre bocsátották. A kormány által javasolt és a szenátus által most elfogadott törvény azonban azt jelenti, hogy a mezőt idén október 1-jéig teljesen le kell állítani.

Newsbase, 2024.04.23.

Ausztria törvényjavaslatot készít az orosz gázimport 2027-28-as megszüntetéséről

Leonore Gewessler osztrák energiaügyi miniszter törvényjavaslatot küldött az ország koalíciós kormányának az orosz gázimport 2027-28-ig történő leállításáról, annak ellenére, hogy az OMV állami energiaipari óriáscég Gazprommal kötött hosszú távú szerződése csak 2040-ben jár le.

A jogszabálytervezet minden gázipari vállalatot kötelezne az orosz import fokozatos megszüntetésére, azzal a céllal, hogy a 2027. október 1-jén kezdődő gázévre teljesen megszűnjön. Ausztria jelenleg a gáz túlnyomó többségét Oroszországtól szerzi be. Ez a függőség tavaly decemberben elérte a 98%-ot.

A jogszabály értelmében a 2024-25-ös gázévtől kezdődően minden osztrák gázszolgáltatónak növelnie kell az Oroszországtól eltérő országokból származó gáz arányát. Az orosz gázimport 2027-ig történő megszüntetésével Ausztria ugyanazt a célt tűzné ki, mint amit az Európai Bizottság 2022-ben a REPowerEU csomagban meghatározott.

Ausztria 2023-ban az energiaügyi minisztérium adatai szerint 75 TWh földgázt, azaz nagyjából 7,7 milliárd köbmétert fogyasztott. Az ellátás oroszlánrészét az OMV orosz gázra vonatkozó szerződése fedezi, amely egy "vedd vagy fizess" záradékot tartalmaz, amely azt jelenti, hogy a vállalatnak évente legalább 6 milliárd köbmétert kell fizetnie, függetlenül attól, hogy ténylegesen mennyit vesz el.

Ezen felül az OMV és más osztrák energiaipari vállalatok azért vásároltak több orosz gázt, mert az jelenleg olcsóbb, mint az alternatívák, beleértve a Németországon és Olaszországon keresztül történő importot.

A kormánynak az orosz import gyorsabb megszüntetésére irányuló erőfeszítései az őszi országos választások előtt történnek, amelyeken a kormány hangsúlyozni kívánja az osztrák energiabiztonság megerősítése iránti elkötelezettségét.

"Az orosz földgáztól való függőségünk veszélyezteti országunk jólétét, biztonságát és jövőjét" - mondta februárban Gewessler, az osztrák Zöldek képviselője, aki szerint az ország Moszkva

energiájától való függősége "egyértelmű piaci kudarc", ami miatt "az államnak be kell avatkoznia".

A kormány vizsgálja az OMV és a Gazprom közötti szerződés idő előtti felbontásának lehetőségeit. Az orosz exportőr azonban valószínűleg választottbírói eljárással válaszolna. Már most is bírósági csatározásokba keveredett számos korábbi európai vevőjével és partnerével.

Az orosz import megszüntetéséről szóló törvényjavaslatnak nehéz dolga lehet a parlamentben, mivel elfogadásához a törvényhozók kétharmadának jóváhagyására van szükség. Az osztrák energiaügyi minisztériumot irányító Zöldeknek szükségük lesz kormány partnereik, a jobbközép Néppárt (OVP) támogatására is.

Eközben a szélsőjobboldali Szabadságpárt (FPÖ), amely jelenleg vezet a felmérésekben, arra figyelmeztetett, hogy az orosz gáz betiltása az energiaárak további emelkedéséhez vezetne.

Newsbase, 2024.04.23.

A magas gázárak versenyképtelenné teszik az uniós ipart: Sefcovic

A magas gázárak komolyan aláássák az uniós ipar versenyképességét a világpiacon - jelentette ki Maros Sefcovic, az Európai Bizottság ügyvezető alelnöke a múlt héten a blokk energiaügyi minisztereinek informális találkozáján.

Sefcovic megjegyezte, hogy az EU háromszor-négyszer többet fizet a földgázért, mint Kína és az Egyesült Államok, ami hatalmas nyomást gyakorol a blokk energiaigényes iparára. Megjegyezte, hogy a magas energiaárak a magas európai inflációt is gerjesztik, és hozzátette, hogy az energiaválság mintegy 1 billió euróba (1,06 billió dollár) került az európai gazdaságnak.

Az energiaválság egyik legsúlyosabban érintett országa Németország, amelynek ipara korábban az orosz gáz bőséges kínálatára támaszkodott. Az Északi Áramlat gázvezetékek megszakadása miatt 2022 őszén megszűnt ez a szállítás, és Németország igyekezett kiépíteni LNG-importkapacitását, hogy pótolni tudja azt. Különösen a német vegyipari ágazatot érintette súlyosan a nagy gázfelhasználás miatt, és most mély recesszióban van.

Az ország szövetségi statisztikai hivatala által közzétett adatok szerint a német vegyipari termelés 10,6%-kal esett vissza 2023-ban, 1995 óta a legalacsonyabb szintre, miközben az ipar, az energiaipar és az építőipar teljes termelése 1,5%-kal csökkent. Az ipari termelés 0,7%-kal csökkent az előző évhez képest, amit az energiaigényes ágazatok termelésének 10,2%-os visszaesése vezetett.

A Nemzetközi Valutaalap (IMF) a múlt héten mindössze 0,2%-ra csökkentette a német gazdaság 2024-es növekedésére vonatkozó előrejelzését, miután januárban még 0,5%-os növekedést jósolt. Várakozásai szerint 2025-ben a növekedés 1,3%-ra gyorsul. Az EU gazdasága eközben idén 1,4%-kal fog növekedni.

Eközben az IMF arra számít, hogy az orosz gazdaság idén 3,2%-kal nő, ami gyorsabb ütemet jelent, mint bármely más fejlett gazdaság a világon. Mindezt az elmúlt két év intenzív szankciós nyomása ellenére.

Értékelésében az IMF megjegyezte, hogy az orosz olajexport a nyugati embargók ellenére "stabilan tartotta magát", míg a kormányzati kiadások "magasak maradtak". Az IMF feljavította januári előrejelzését Oroszország idei évre vonatkozóan, és azt mondta, hogy bár a növekedés 2025-ben alacsonyabb lesz, mégis magasabb lesz a korábban vártnál, és 1,8%-os lesz.

Newsbase, 2024.04.23.

JPMorgan, S&P, Rystad megosztja nézeteit az olajról és a közel-keleti helyzetről

Az olaj megvonta a vállalt a közel-keleti geopolitikai feszültségek múlt heti eszkalálódásától.

Ez a J.P. Morgan új, a Rigzone-hoz eljuttatott kutatási jegyzete szerint áll, amely szerint "bizonyos mértékig ez azzal magyarázható, hogy a geopolitikai kockázati prémium egy része már be volt árazva".

"Tavaly október óta a régió politikai eseményeire adott piaci reakciót két okból is túlzottnak látjuk" - áll a J.P. Morgan jegyzetében.

"Először is, a közel-keleti főszereplőknek erős ösztönzői vannak a konfliktus kordában tartására, mivel az Öböl-régióban jelenleg tervezett és végrehajtott gazdasági átalakulás tartós konfliktusmentességet igényel" - tette hozzá.

"Másodszor, a Hormuz lezárása alacsony kockázatú esemény, mivel Irán mind gazdaságilag, mind politikailag lábön lövi magát azzal, hogy irritálja fő vásárlóját" - folytatta.

Jim Burkhard, az S&P Global Commodity Insights alelnöke és az olajpiacok, energia és mobilitás kutatásának vezetője a Rigzone-nak küldött nyilatkozatában elmondta, hogy az iráni-izraeli konfliktus nem befolyásolta a közel-keleti olajszállítást, "ezért az olajárak reakciói a közelmúltbeli katonai eskalációra viszonylag visszafogottak voltak".

"Mivel azonban nincs jele annak, hogy az ellenségeskedések de-eszkálálódnának, az Irán és Izrael által elkövetett közvetlen támadások a kölcsönös ellentétek új és veszélyes szakaszát jelentik, amely még átterjedhet az olajpiacra" - figyelmeztetett Burkhard.

Az S&P olajpiaci kutatási vezetője hozzátette, hogy a Közel-Keleten tapasztalható zavarok idején megnőnek a szoros lezárásával kapcsolatos spekulációk.

"2011-ben Irán a szoros lezárásával fenyegetőzött. Kedden az iráni haditengerészet vezetője azt mondta, hogy lezárhatják a szorost. A szoros még soha nem volt lezárva, és ez sem ma, sem a jövőben nem valószínű, hogy megtörténik" - áll a közleményben.

"De veszélyesebbé válhat. Iránnak hosszú múltja van a hajók zaklatásában és lefoglalásában is - ahogyan azt ebben a hónapban is tette" - folytatta.

Burkhard a nyilatkozatban rámutatott, hogy egyetlen országnak sem áll érdekében a szoros lezárása, "beleértve Kínát és az összes öböl menti exportort".

"Ha azonban az iráni kormány úgy érezné, hogy léte nagy veszélyben van, akkor szélsőséges lépésekre kerülhetne sor - beleértve a szoros lezárásának kísérletét is" - mondta.

A Rystad Energy vezető alelnöke, Jorge Leon nemrég a Rigzone-nak küldött piaci frissítésében megjegyezte, hogy Izrael április 19-én kora reggel rakétatámadást indított Irán ellen, megtorlásul egy hat nappal korábbi, Izrael elleni iráni támadásért.

"Robbanások hallatszottak Irán központi városában, Iszfahánban, ahol egy nagy katonai támaszpont található, ahogy arról a média is beszámolt" - állt a frissítésben.

"Iráni tisztviselők lekicsinylik a támadás súlyosságát, és tagadják, hogy bármilyen kár keletkezett volna a helyszínen.

Fontos, hogy a jelentések szerint iráni tisztviselők kijelentették, hogy nem terveznek azonnali megtorlást Izrael ellen" - tették hozzá.

"Az olajárak kezdetben gyorsan reagáltak, a Brent nyersolaj hordónkénti 86,7 dollárról 90,6 dollárra ugrottak.

Azóta azonban az árak a cikk írásakor hordónként 87 dollár közelébe estek" - folytatódott a közlemény.

E cikk írásakor a Brent nyersolaj hordónkénti ára 86 dollár alatt mozog.

"Noha nehéz megítélni, hogy ez egy átmeneti megingás vagy az Irán és Izrael közötti konfliktus újabb eskalálódásának kezdete, a piac első reakciója alapján az előbbi valószínűbb" - áll Leon frissítésében.

"A Rystad Energy továbbra is úgy véli, hogy a nem eskaláció forgatókönyv a legvalószínűbb. Ez a forgatókönyv azonban nem jelenti azt, hogy a felek közötti ellenségeskedések és fegyveres támadások véget érnek" - figyelmeztetett.

"Ez továbbra is a felek közötti kalibrált támadásokkal járma, ahogyan a jelek szerint Izrael támadása esetében is történt... A kockázat azonban az, hogy bármelyik fél részéről történő félrekalkuláció gyorsan újabb eszkalációt indíthat el az amúgy is ingatag régióban" - folytatta.

"Ha van valami biztos, akkor az az, hogy a geopolitika még nagyobb szerepet fog játszani az olajpiacon az elkövetkező napokban és hetekben. Mint ilyen, a piac jelentős volatilitásra számíthat a közeljövőben - a pénteki támadás egy példa erre" - folytatta a jelentés.

A Rystad számításai szerint a Brent valós értéke április hónapra vonatkozóan, pusztán a keresleti és kínálati fundamentumok alapján, valamivel hordónként 83 dollár alatt van - áll a frissítésben.

"Megismételjük, hogy a közel-keleti konfliktus jelentős eszkalálódásától eltekintve úgy véljük, hogy a geopolitikai kockázati prémium stabilizálódik és fokozatosan csökkenni fog" - tette hozzá.

"Ennek az állításnak két oka van. Az első az, hogy az OPEC+ példátlanul nagy mennyiségű, közel napi hétmillió hordónyi tartalékkapacitással rendelkezik, a második pedig az, hogy néhány hét elteltével, tényleges ellátási zavarok hiányában a geopolitikai fáradtság kezd szerepet játszani" - folytatták.

Rigzone, 2024.04.23.

Az Omán LNG 10 éven keresztül 1 millió tonna/év LNG-t szállít a török Botasnak

Az Oman LNG április 22-én jelentette be, hogy új értékesítési és vásárlási megállapodást írt alá a török állami Botas Petroleum Pipeline Corporationnel.

Az ománi vállalat 2025-től kezdődően 10 éven keresztül évi 1 millió tonna cseppfolyósított földgázt (LNG) szállít a Botasnak.

Hamed al Naamany, az Oman LNG vezérigazgatója az Ománi Hírügynökségnek nyilatkozott: "A Botasszal kötött adásvételi megállapodás egy új piachoz való hozzáférésünket erősíti az évi 1 millió tonna ománi LNG átvételével. Emellett a szerződés megerősíti portfóliónkat a növekvő piacon, Euráziában található stratégiai partnereinkkel kötött Delivered Ex-Ship (DES) szerződések révén."

Az Oman LNG a múlt héten két másik gázszállítási megállapodást is aláírt.

A Shell International Trading Middle East vállalattal jelentős értékesítési és vásárlási megállapodást kötöttek, amely 2025-től kezdődően 10 éves időtartamra, legfeljebb 1,6 millió tonna/év LNG szállítására vonatkozik.

Az Oman LNG emellett értékesítési és vásárlási megállapodást írt alá a JERA-val, Japán legnagyobb energiaipari vállalatával. A szerződés értelmében 2025-től kezdődően 10 éven keresztül 0,8 millió tonna/év LNG-t szállít.

Newsbase, 2024.04.22.

A szlovén Petrol 130 millió eurót fektet be 2024-ben, az energiaátalakítási projektekre összpontosítva

Szlovénia vezető üzemanyag-kiskereskedője, a Petrol Group április 19-én jelentette be 2024-re vonatkozó ambiciózus beruházási terveit, összesen 130 millió eurót különítve el különböző kezdeményezésekre. A beruházás 44%-át energiaátalakítási projektekre fordítják, mivel a vállalat igyekszik megerősíteni a fenntarthatóság és a környezeti felelősségvállalás iránti elkötelezettségét.

A 2024-re vonatkozó beruházási politika elsősorban a megújuló villamosenergia-termelés, a digitalizáció, valamint az energia- és környezetvédelmi megoldások területén történő konszolidáció területén történő tevékenységbővítésre összpontosít.

A Petrol Group 2023-ban 82,9 millió eurót különített el nettó beruházásokra, amelyek 31%-át az energiaátalakítási projektekre szánta. A figyelemre méltó törekvések közé tartozik a

szlovéniai értékesítési hálózat stratégiai felújítása, amelyet a Ljubljana környékén található két új generációs töltőállomás - Barje-North és Barje-South - teljes rekonstrukciója emelt ki. Emellett Horvátországban felújítási és építési projekteket hajtottak végre a töltőállomások korszerűsítése és a működési hatékonyság növelése érdekében.

Folytatva a megújuló energia iránti elkötelezettségét, a Petrol Group befejezte egy jelentős naperőmű építését Horvátországban, amely kiegészíti a meglévő Ijubac-i szélenergia-parkot. A horvátországi Dazlina szélenergia-projekt is előrehaladt, amely összhangban van a vállalat hosszú távú megújulóenergia-célkitűzéseivel.

Annak ellenére, hogy 2023-ban olyan kihívásokkal kellett szembenéznie, mint a gazdasági növekedés lassulása, a vásárlóerő csökkenése és a finanszírozási feltételek szigorodása, a Petrol Group megőrizte pénzügyi stabilitását és rugalmasságát. A kőolajtermékekre és energiahordozókra vonatkozó, kormány által bevezetett árplafonok hatása, valamint az infláció és a geopolitikai feszültségek működési akadályokat jelentettek.

2023-ban a Petrol Group 7 milliárd eurós árbevételt jelentett, ami 26%-os csökkenést tükröz az előző évhez képest. Ez a csökkenés nagyrészt az üzemanyag- és energiahordozó-áraknak az alacsonyabb spot- és határidős piacokon tapasztalt csökkenésének tudható be.

Newsbase, 2024.04.22.

Irán elismerte az izraeli dróntámadást és azt mondta, hogy kudarcot vallott

Az iráni állami média megerősítette a péntek kora reggeli izraeli támadást, és azt mondta, hogy a drónokkal végrehajtott "szabotázs" művelet kudarcot vallott.

Izrael megtorló csapást mért Iránra a múlt heti teheráni rakéta- és dróntámadást követően - két amerikai tisztviselő szerint -, bár mindkét ország médiája lekicsinyelni látszott az incidens súlyosságát.

Robbanás hallatszott péntek kora reggel Iszfahánban, Irán harmadik legnagyobb városában - jelentette a Fars hírügynökség. Az ott található nukleáris létesítmények biztonságosak - közölte az állami televízió és az ENSZ nukleáris megfigyelőközpontja.

Az izraeli kormány, amely ritkán kommentálja az Iránnal kapcsolatos konkrét katonai akciókat, nem erősítette meg a csapást.

Iszfahánban és az iráni Teherán és Siráz városokban, valamint az ország nyugati határain lévő repülőtereken felfüggesztették a repülést, de ezeket a korlátozásokat hamarosan feloldották.

Az incidenst az Egyesült Államok és az európai nemzetek napok óta tartó hektikus diplomáciai erőfeszítései követték, amelyek során megpróbálták meggyőzni Benjámint Netanjahu izraeli miniszterelnököt, hogy ne reagáljon túl agresszívan, ha egyáltalán reagáljon a szombat esti iráni támadásra. A legfőbb aggodalmuk az, hogy elkerüljék egy szélesebb körű háború kirobbanását egy olyan térségben, amelyet az Izrael és a Hamász közötti konfliktus már amúgy is megrázott, és amely az olajárakat hordónként 100 dollár fölé repíthetné.

A nyersolaj és az arany a pénteki korai kereskedésben kezdetben megugrott, de később csökkentették nyereségüket, mivel a jelentések szerint a nyilvánvaló támadás messze nem volt kiterjedt. Egy magas rangú iráni katonai tisztviselő azt is mondta, hogy Teherán már reagált az izraeli fenyegetésekre, és nem a zsidó államot hibáztatja a legutóbbi incidensért.

Iszfahán mintegy 2 millió embernek és több katonai bázisnak és létesítménynek ad otthont. Feltehetően ez volt az egyik indítóhely, ahonnan Irán szombat éjjel Izrael ellen támadást intézett.

A New York Times beszámolója szerint egy Iszfahán melletti katonai légibázist ért csapás.

Izrael csütörtökön értesítette az Egyesült Államokat, hogy a következő 24-48 órában megtorlást tervez - mondta két amerikai tisztviselő a Bloombergnek. Magánbeszélgetésekről tárgyalva kérték, hogy ne nevezzék meg őket. A Nemzetbiztonsági Tanács és a Pentagon szóvivői nem kívántak nyilatkozni.

A Brent nyersolaj hordónként 90 dollár fölé emelkedett, mielőtt 10:45-kor Londonban 87,40 dollár körül kereskedtek vele, kevesebb mint 1%-os napi emelkedéssel.

Az arany is gyorsan visszafordította az ugrást. A 10 éves amerikai állampapírok hozama - a globális befektetők másik menedéke a geopolitikai feszültségek idején - mintegy öt bázisponttal 4,58%-ra csökkent.

A sékel a héten 2024 óta nem látott mélypontra gyengült, bár pénteken stabilan 3,79 dollár/dollár volt. Ez annak ellenére történt, hogy az S&P Global Ratings néhány órával a bejelentett támadás előtt egy fokozattal A+-ra minősítette le Izraelt - ami még mindig könnyedén a befektetési kategóriába tartozik.

Izrael válaszcsepást ígért Iránnak a több mint 300 drónt és rakétát tartalmazó sortűz miatt, amelyek túlnyomó többsége megsemmisült, mielőtt célba ért volna. Bár a károk korlátozottak voltak, és senki sem halt meg, Izrael azt mondta, hogy a gyengeség üzenetét küldené Iránnak és más ellenségeinek, ha nem válaszolna.

Irán szerint ez jogos reakció volt az április 1-jén a szíriai nagykövetségét ért támadásra, amelyben több iráni tiszt meghalt, és amelyért Izraelt okolták.

Az Egyesült Államok, Európa és az arab államok felszólították Netanjahut, hogy viselkedjen visszafogottan. Az Egyesült Királyság és Németország külügyminisztere is Izraelbe utazott szerdán, hogy találkozzon vele.

Netanjahu a héten dilemmával nézett szembe. Míg szélsőjobbaldali koalíciós tagjai közül sokan ragaszkodtak a határozott válaszhoz, az izraeli közvélemény megosztott volt abban a kérdésben, hogy az országnak egyáltalán reagálnia kell-e. Egy felmérés szerint sokan azt mondták, hogy nem éri meg provokálni Iránt és megterhelni Izrael kapcsolatait az Egyesült Államokkal.

Izrael már több mint hat hónapja háborúzik Gázában, és még mindig szándékában áll megtámadni Rafah városát, ahol szerinte több ezer Hamász-harcos tartózkodik. Az országban sokan azt szeretnék, ha a kormány a konfliktus befejezésére összpontosítana az Irán által támogatott militáns csoport ellen, amely október 7-én indított halálos inváziót.

A labda Irán térfelén

Ha Izraelnek tulajdonítják, a pénteki csapás jellege és mértéke - beleértve az esetleges áldozatokat is - meghatározhatja, hogy a két fél közötti válaszcsepások eszkalálódnak-e, vagy elkezdődik a mérséklődés.

"A labda most Irán térfelén van" - mondta Ziad Daoud, a Bloomberg Economics vezető feltörekvő piaci közgazdásza. "A legvalószínűbb forgatókönyv az eszkaláció elkerülése egy újabb Izrael elleni közvetlen támadással."

Sok elemző szerint az iráni nukleáris létesítmények célba vétele lenne a legkockázatosabb és legagresszívabb lehetőség Izrael számára, a nem nukleáris katonai létesítményekre irányuló csapások és a kibertámadások pedig a kevésbé eszkalációs lehetőségek közé tartoznának.

Az első jelek szerint ez egy "szimbolikus támadás" volt, amely nem kényszeríti Iránt agresszív válaszlépésekre - mondta Izrael Ziv nyugalmazott izraeli tábornok a 12-es csatornának.

Itamar Ben Gvir izraeli nemzetbiztonsági miniszter, aki a hawkizmus híve, azt sugallta, hogy nem elégedett országa nyilvánvaló válaszlépésével.

"Gyenge" - írta egy egyszavas bejegyzésében héberül az X-en.

Ben Gvir nem tagja Netanjahu Likud pártjának, és nem ül az öttagú háborús kabinetben, amely a katonai akciókról szóló végső döntéseket hozza. De kulcsfontosságú Netanjahu koalíciójának túlélése szempontjából, és az iráni támadás után azt mondta, hogy Izraelnek keményen vissza kell vágnia.

Az iráni média nyugalmat ábrázolt Iszfahánban, és azt állította, hogy minden a szokásos módon zajlik. Az ország Legfelsőbb Nemzetbiztonsági Tanácsa az állami televízió szerint úgy döntött, hogy nem hívja össze rendkívüli ülésre.

Irán egész héten Izrael megtorlására készült.

Teherán a múltban rendszeresen vádolta Izraelt nukleáris és katonai létesítményeit célzó támadásokkal és szabotázsakciókkal, többek között Iszfahánban, ahol néhány kulcsfontosságú nukleáris dúsító és rakétalétesítmény található. Irán azt állítja, hogy atomprogramja békés célokat szolgál, a Nyugat azonban azzal vádolja, hogy atomfegyverek kifejlesztésére törekszik. Csütörtökön Irán közölte, hogy átgondolhatja nukleáris politikáját, ha Izrael megtámadja atomlétesítményeit.

Hoszein Amirabdollahian iráni külügyminiszter a hétfői támadás után szintén óva intette Izraelt az ostorcsapásoktól.

"Abban az esetben, ha az izraeli rezsim ismét kalandor akcióba kezd, és Irán érdekei ellen lép fel, a következő válaszlépésünk azonnali és maximális szintű lesz" - mondta a CNN-nek.

Rigzone, 2024.04.19.

Zelei Gábor